

סגור חלון

זעם בענף הביטוח על עמדת סלינגר שפוגעת בעמלות הסוכנים

גורם בשוק: "באוצר רוצים שהגופים המוסדיים יהפכו למלכ"רים? הם לא מבינים את ההשלכות"
 ויש גם מי שמברך: בלשכת סוכני הביטוח "מקווים שחברות הביטוח ירימו את הכפפה"
 הון שטיין 19/1/15

עמדת הממונה שפרסמה אתמול המפקחת על הביטוח באוצר, דורית סלינגר, מכה גלים בענף ובשוק המוסדי. עמדת סלינגר היא כי תשלום עמלות לסוכני הביטוח שנגזרות מדמי הניהול שמשלם העמית או המבוטח, באופן שמעודד את הסוכנים להציע ללקוחות דמי ניהול גבוהים יותר, הוא פסול, ובענף יש מי שמתח על כך ביקורת חריפה.

"האם האוצר התכוון שעל הגופים המוסדיים ועל סוכני הביטוח להפוך למלכ"רים?", תוהה גורם בשוק. "בסוף עמדת הממונה נכתב כי 'הגופים המוסדיים ובעלי הרישיון מחויבים לדאוג לטובת לקוחותיהם ולא להעדיף כל עניין אחר, לרבות רווחיהם האישיים, על פני טובתם'. אבל המוסדיים והסוכנים בהגדרה פועלים בשוק בשביל רווח. הם חברות בע"מ. וכעת זה צריך להפסיק להיות שיקול עבורם?". בהמשך הוסיף הגורם כי "נראה שהאוצר בסך הכול לא התכוון לאמירה כה חריפה", והעלה השערה כי הנייר פשוט "לא מבושל דיו".

אתמול, כאמור, פרסמה סלינגר את "עמדת ממונה: תשלום גוף מוסדי לבעל רישיון", שבה קבעה כי תשלום עמלות לסוכני הביטוח שנגזרות מדמי הניהול שמשלם העמית או המבוטח, ובאופן שמעודד את הסוכנים להציע ללקוחות דמי ניהול גבוהים יותר, הינו פסול ו"אינו עולה בקנה אחד עם חובת הנאמנות שמוטלת הן על הגופים המוסדיים והן על בעלי הרישיונות". במסגרת זו שואפת הממונה לבטל נוהג קיים בשוק המוסדי, לפיו לסוכני הביטוח אינטרס זהה לזה של הגופים המוסדיים בשיווק חיסכון עם דמי ניהול גבוהים ככל הניתן, וכך גם ביחס למתן דמי ניהול נמוכים (אינטרס שלילי).

"מהפכה לא עושים בנייר עמדה"

"מדובר במהפכה של ממש בשוק החיסכון הפנסיוני", אומר גורם אחר בשוק. "מהפכה לא עושים בנייר עמדה, ללא שפורסמה קודם לכן טיוטה שנעשה לגביה דיון. זה צעד חריג וזה מה שקרה עם העמדה הזו. האם האוצר התכוון לכזו מהפכה, שינוי של ממש בכל דרך השיווק והתמריצים בעולם הפנסיוני? אני לא בטוח אם הם הבינו את כלל ההשלכות של העמדה הזו", הוסיף.

גם גורמים אחרים בענף הביטוח הגדירו את נייר העמדה כדרמטי, וצינו ש"הממונה פוסלת במכתב קצרצר ולא מנומק כמעט את כל הסדרי העמלות הקיימים כיום בשוק הביטוח הפנסיוני". עוד לדבריהם, "בכל שוק שהוא, מקובל שהמפיץ מקבל עמלה שנגזרת מההכנסות של היצרן".

עו"ד אהוד אלפסי, ראש מחלקת הביטוח במשרד גרוס, קלינהנדלר, חודק, הלוי, גרינברג ושות' (GKH), מסר כי "ספק אם לממונה יש סמכות להוציא עמדה שכזו. העמדה אף סותרת טיוטת תקנות שהוציא אגף שוק ההון ביוני 2014, לפיהן חלק מעמלות ההפצה של יועצים פנסיוניים ייגזרו מדמי הניהול שמשלם הלקוח. בכל מקרה, גם אם לממונה הייתה סמכות להוציא עמדה שכזו, וגם אם זו הייתה עמדה הגיונית, הרי שבלתי סביר לחלוטין שלא להתייחס לעובדה שזהו המצב הקיים בכל שוק סוכני הביטוח, ולא לקבוע תקופת היערכות והוראות מעבר לגבי הסכמים קיימים".

סוכני הביטוח תומכים

עם זאת, הממונה זכתה גם לברכות ותמיכה בנייר החשוב שהוציאה, ושנוגע בבעיה קיימת בתמריצים בשוק המוסדי. כך, מלשכת סוכני הביטוח נמסר כי "אנו תומכים בהפרדת דמי הניהול מעמלת הסוכן,

ומקווים שחברות הביטוח ירימו את הכפפה ויבנו מודל תגמול חדש, כפי שקבעה המפקחת על הביטוח בתקנות דמי העמילות". בפורום החוסכים לפנסיה ציינו: "אנו מברכים על המהלך".

באוצר הסבירו אתמול שעמדת הממונה נדרשה משום כך ש"נבחנו לאחרונה מספר חוזים של גופים מוסדיים עם בעלי רישיון", בהם נמצא שגופים מוסדיים נוהגים לשלם את העמלות לסוכנים באופן האמור, "כך שדמי העמילות שישולמו לבעל הרישיון יהיו גבוהים יותר ככל שדמי הניהול שישלם הלקוח יהיו גבוהים יותר". באוצר מציינים שעל פי דרישות החוק, על הגוף המוסדי ועל הסוכן מוטל לפעול לטובת הלקוחות ולא להעדיף טובה אחרת על פני טובתם, בהקשר של החיסכון הפנסיוני.

גורמים באגף שוק ההון אמרו היום כי "מטרת ההסדרה היא להטיב עם הלקוח על ידי הסרת ניגוד העניינים של הסוכן בעת מכירת מוצר פנסיוני, בהתאם לחוקים הרלוונטיים. עמדתנו היא שסוכן צריך להציע ללקוח מוצר בדמי ניהול נמוכים מבלי שהכנסתו תיפגע כתוצאה מכך. נבהיר כי גובה דמי הניהול אינו הפרמטר היחידי שעליו ניתן להסתמך בעת קביעת גובה עמלת הסוכן".

מה קובע נייר העמדה של סלינגר

■ גופים מוסדיים נוהגים לשלם לסוכני ביטוח עמלות שנגזרות מדמי הניהול שמשלם הלקוח

■ באופן זה, העמלות לסוכנים גדלות ככל שדמי הניהול ללקוח גבוהים יותר

■ נוהג זה הינו נוהג פסול שאינו עולה בקנה אחד עם חובת הנאמנות ללקוח

■ חובת הנאמנות ללקוח מוטלת הן על הגופים המוסדיים והן על סוכני הביטוח

■ הגופים המוסדיים והסוכנים מחויבים לדאוג לטובת הלקוח ולא להעדיף כל עניין אחר, לרבות רווחיהם